

Treće poglavlje

Najmanji od svih

Letnje popodne 1992.

Igralište Grandoli je gotovo golo. Mnogo zemlje i samo nekoliko travnatih delova pored aut-linije. Golovi su u užasnom stanju, kao i ograda, kao što je i zgrada s tuševima i svlačionicama. Sam kraj nije ništa bolji: improvizovane perionice na svakom koraku duž avenije Gutjeres, prodavnice polovnih guma, table sa oznakom „kupujemo metal” – drugim rečima metalni otpad; čak i komad kartona kojim se oglašavaju usluge šišanja pasa. A u pozadini nezavršeni soliteri koji deluju napušteno, ali nisu; niske, male kuće, koje su izgubile svoj šarm prošlih vremena, vegetacija koja raste u pukotinama na asfaltu; smeće koje se kuva na vrućini; muškarci i stariji ljudi koji nemaju šta da rade; deca na biciklima koji su suviše mali za njih. „Ljudi su se ovde promenili”, kažu najstariji među stanovnicima, dodajući: „Noću je zastrašujuće hodati ovim ulicama.” Delinkventi su se doselili u ovaj kraj.

U tri sata popodne nema gotovo nikoga. Fudbalsko igralište je napušteno. Deca iz okolnih škola, koja su došla bi se bavila sportom u Centru za fizičko vaspitanje Abanderado Marijano Grandoli broj osam (nazvan po dobrovoljcu koju je u ratu 1865. dao svoj život za ovu zemlju), već su otišla, fudbaleri ne dolaze pre pet časova. Jedina osoba koja se tu nalazi je nastavnik, u beloj majici kratkih rukava, plavoj trenerci i patikama. On pokazuje u pravcu oko 150 metara udaljene kuće gospodina Aparisija, prvog trenera Lionela Mesija.

Aparisio otvara vrata vlažnim rukama – sprema jelo za svoju slepu ženu, Klaudiju, ali poziva gosta da uđe i oseća se kao kod kuće. Četiri fotelje, ogroman beli pas i izvestan miris ustajalosti zauzimaju oskudno nameštenu dnevnu sobu, u

kojoj dominira stari televizor. Salvador Rikardo Aparisio ima 78 godina, četvero dece, osam unuka i četvero praunuka; istrošeno lice, s nagoveštajem brkova, telo iskrivljeno poput bodljikave žice, glas i ruke drhtave. Celog svog života radio je na železnici. Kao mladić, nosio je dres broj 4 za Klub Fortin i, pre više od 30 godina, trenirao je decu na 7.5 x 40 metara igralištu Grandoli.

Trenirao je stotine i stotine dece, uključujući Rodriga i Matijasa. Najstariji Mesi bio je brz i snažan centarfor, drugi je igrao u odbrani. Baka Selija pratila ih je na treninge svakog utorka i četvrtka. I onda, jednog letnjeg popodneva, Leo je pošao s njima.

„Bio mi je potreban još jedan igrač da kompletiram tim 1986. godišta. Čekao sam na poslednjeg igrača s dresom u rukama, dok su se ostali zagrevali. Ali on se nije pojavio, dok je tu još uvek stajao klinac koji je šutirao loptu u zid tribina. Točkići su počeli da se okreću i rekao sam sebi, do đavola... Ne znam da li ume da igra, ali... Tako da sam otišao i pričao s njegovom bakom koja je bila istinski zagrejana za fudbal i rekao joj: „Pozajmi mi ga.” Ona je želela da ga vidi na terenu. Mnogo puta mi je tražila da mu dozvolim da se oproba. Mnogo puta mi je govorila o njegovom talentu. Majka, ili tetka, ne mogu da se setim koja od njih, nije želela da on igra. „On je tako mali, drugi su tako ogromni.” Da je razuverim, rekao sam joj: „Postaviću ga da stoji tu preko, i ako ga napadnu prekinuću igru i izvešću ga s terena.”

Tako teče priča senjora Aparisia, ali porodica Mesi-Kučitini ima drugačiju verziju onoga što se dogodilo: „Selija je bila ta koja je naterala Apu da ga ubaci u tim kada mu je nedostajao igrač. Treneru se nije sviđala ideja zato što je Leo bio sićušan. Ali njegova baka je bila uporna, govoreći: „Ubači ga i videćeš kako mali dobro igra.” „U redu” odgovorio je Apa, „ali staviću ga blizu aut-linije tako da sami možete da ga izvedete kada počne da plače.”

U vezi toga što se kasnije desilo, nema neslaganja. Vratimo se priči starog trenera: „Pa... Dao sam mu dres i on ga je obukao. Prva loptu je krenula ka njemu, pogledao je i... ništa.”

Don Apa, kako ga ovde zovu, ustaje iz stolice i oponaša iznenađeni izraz malog Mesija, zatim ponovo seda i objašnjava: „On je levonog, zbog toga nije stigao loptu.” Nastavlja: „Sledeći put kada mu je lopta došla na levu nogu, zalepio je za nogu i prešao jednog igrača, onda još jednog i još jednog. Ja sam mu vikao: Šutiraj, šutiraj. Bio je uplašen da će ga neko povrediti, ali je nastavljao i nastavljao da ide. Ne sećam se da li je dao gol – nikada ranije nisam video tako nešto. I rekao sam sebi: Tog nikada neću ostaviti na klupi. I, zaista, nikada nije sedeo na klupi.”

Senjor Aparisio nestaje u drugoj sobi i vraća se s plastičnom kesom. Pretura kroz uspomene koje čine ceo njegov život. Napokon nalazi fotografiju koju je tražio za nas: zeleni teren, tim dečaka koji nose crvene dresove i, stojeći upravo ispred Aparisija, jedan koji izgleda dosta mlađi, najmanji od svih: beli šorc skoro do pazuha, ogroman dres, izraz lica veoma ozbiljan, krivonog. To je Lionel; izgleda kao ptičica, kao buva, kako ga je zvao njegov brat Rodrigo.

„Rođen je 1987, a igrao je za tim generacije ‘86. Bio je najsitniji po konstituciji, ujedno i najmlađi, ali zaista je odsakao. I oni su ga zbog toga surovo kažnjavali, ali on je bio izuzetan igrač, natprirodnog talenta. Rođen je sa znanjem kako se igra. Kada smo išli na utakmice, ljudi su se u gomilama okupljali da ga vide. Kada bi dobio loptu, ‘uništio’ bi je. Bio je neverovatan, nisu mogli da ga zaustave. Davao je četiri, pet golova po utakmici. Postigao je jedan, protiv Klub de Amansera, koji je bio upravo onakav kakav vidate u reklamama. Dobro se sećam: prešao je sve, uključujući i golmana. Kakav je bio njegov stil igre? Isti kao i sada – slobodan. Kakav je on bio? Bio je ozbiljan dečak, uvek je mirno stajao pored svoje bake. Nikada se nije žalio. Kada bi ga povredili, nekada bi plakao, ali bi ustajao i nastavljao da igra. To je ono oko čega se sa

svima prepirem, branim ga kada kažu da previše solira, ili da nije ništa posebno, ili da je sebičan.”

Njegova supruga ga doziva iz susedne sobe; senjor Aparisio nestaje i vraća se da bi prizvao još uspomena.

Kao što je onaj video koji, čini se, ne može da nađe, s nekim od utakmica čuda od deteta – „Pokazivao bih te snimke deci da ih naučim šta sve može da se uradi s loptom u nogama.” Ili prvi put kada se Leo vratio iz Španije i kada je otišao da ga poseti. „Kada su me videli bila je to ludnica. Otišao sam ujutro i kada sam se vratio bio je jedan sat po ponoći. Sve vreme smo proveli pričajući o tome kakav je fudbal tamo u Španiji.” Ili onaj put kada su ljudi iz kraja organizovali zabavu u Lionelovu čast. Želeli su da mu predaju plaketu na terenu Grandoli, ali na kraju Leo ipak nije mogao da dođe. Nazvao je kasnije da kaže: „Hvala, možda sledeći put.”

Stari učitelj fudbala ne oseća gorčinu; naprotiv, s mnogo ljubavi priča o malom dečaku koga je trenirao na početku njegove karijere.

„Kada sam na televiziji video prvi gol koji je postigao u dresu Barselone počeo sam da plačem. Moja ćerka Henoveva, koja je bila u drugoj sobi, pitala me: ‘Šta se desilo, tata?’ Ništa, rekao sam, to su emocije.”

Aparisio vadi još jedan dragulj iz svoje plastične kese. Još jedna fotografija malog plavokosog dečka, dres ogroman, noge kratke; u rukama drži trofej, prvi koji je ikada osvojio. Veliki je gotovo kao i on.

Leo nije imao ni pet godina. A na igralištu Grandoli već je počeo da oseća ukus golova i uspeha. U sledećoj godini, već ima dovoljno sreće da mu otac bude trener. Horhe prihvata ponudu direktora kluba i preuzima tim generacije ‘87. Igrali su protiv Alfija, jedna od brojnih utakmica koje su igrali širom grada. I sve su dobijali. „Ali sve, sve, prvenstvo, turnire, prijateljske utakmice...” priseća se Horhe Mesi, s više očinskog nego trenerskog ponosa.

Osim fudbala, bila je tu i škola. Leo kreće u školu broj 66, General Las Eras, na broju 4800 ulice Buenos Ajres. U školu ga prati majka Selija, ili tetka Marsela, ili susedka Silvija Arelano, majka Sintije, njegove najbolje drugarice. Idu peške, prolaze kroz poljane ili pored fudbalskih igrališta u kasarni Bataljona za komunikacije 121. Za manje od deset minuta su na ulazu.

Danas, kada se približimo ulazu, možemo da vidimo najmlađi razred, zaokupljen crtanjem. Dvojica od dečaka nose Mesijeve dresove. U ogromnom pokrivenom paviljonu deca u beloj opremi igraju utakmicu s neverovatnom koncentracijom. Golovi su tu – ono što nedostaje je lopta – svežanj braon papira pričvršćen trakom služi umesto nje. Kreću se vrtoglavim brzinom, ne obraćajući mnogo pažnje na tvrdi sivi šljunak, praveći slalom kojim imitiraju dribling.

Među igračima je Bruno Bjankuki, Leov rođak. Obilno se znojeći i crven u licu od napora, sa kao ugalj crnom kosom zamršenom na licu, i mindušom sa belo-ružičastim prugama, on je taj koga drugovi označavaju kao najboljeg. Novine su mu već posvetile značajan broj članaka, slaveći ga kao Leovog naslednika. Njegovi treneri kažu da ima zaista dobar dribling, da poseduje isti talenat kao njegov rođak. I stidljiv je, kao i on. Kaže da je jedino što zavidi svom rođaku njegova inicijativa i umeće da postiže golove. Bruno je takođe centarfor i voleo bi da jednog dana nosi Barsin dres.

Grupa dece se okupila. Svi žele da iznesu svoje mišljenje o dečaku koji je do pre nekoliko godina išao u njihovu školu. Za Pabla, koji ima jedanaest godina, nema nikakve sumnje: „On ima ono što je potrebno da bi bio najbolji na svetu. Bolji je od Maradone. Ono što kod njega najviše volim je brzina, on je neverovatan.” Nešto muči Avgustina, koji ima devet godina – nešto što brine mnogo njegovih zemljaka – „Maradona je počeo u argentinskim juniorima, Mesi... u Barsi.” Bez pitanja, suviše daleko odavde. Čak i devojčice, koje su stidljivije, na

kraju se pridružuju grupi. I njihovo mišljenje je podeljeno. Neke misle da je zgodan, neke da je prenizak.

Odmor je, i pod prarastarim drvetom, mali đaci jure jedni druge. I Leo je nekada krivudao oko ogromnog stabla, trčeći za papirnim ili plastičnim loptama. Za njega, najdivnija uspomena iz tih godina upravo su te igre sa bilo kakvim predmetom koji se našao između njegovih nogu. Nije mu teško da prizna da nije uživao u učenju.

I Monika Domina, njegova učiteljica od prvog do trećeg razreda, to potvrđuje. „Ne, Leo nije bio blistav učenik, ali njegov rad je bio na zadovoljavajućem nivou. Na početku je imao probleme s čitanjem, pa sam savetovala njegovoj majci da ga vodi kod logopeda. U ostalim predmetima uspevao je da se malo po malo popravi, iako nije postigao izuzetne rezultate. Bio je mirno dete, sladak i stidljiv, jedan od najstidljivijih učenika koje sam videla u svojoj karijeri. Ukoliko mu se ne biste obratili, sedeo bi ćutke u svojoj klupi, na kraju učionice. Starija deca takmičila su s njim da bi igrali na međuškolskim turnirima u Rosariju. Bio je dobar, naravno – osvajao je trofeje i medalje; ali nikada ga nisam čula da se hvali time kako dobro igra ili postiže golove.